

ктуру і асоціативні зв'язки, які характерні для довготривалої пам'яті людини. У певному розумінні структурно-логічні схеми виступають в ролі посередника між зовнішнім лінійним змістом (текст підручника) і внутрішнім нелінійним змістом (у свідомості).

При візуалізації навчального матеріалу слід враховувати, що наочні образи скорочують ланцюг словесних міркувань і можуть синтезувати схематичний образ більшої «ємності», ущільнюючи тим самим інформацію. У процесі розробки навчально-методичних матеріалів необхідно контролювати ступінь узагальнення змісту навчання, дублювати вербальну інформацію образною і навпаки, щоб при необхідності ланки логічного ланцюга були повністю відновлені студентами.

Іншим важливим аспектом використання візуальних навчальних матеріалів є визначення оптимального співвідношення наочних образів і словесної, символічної інформації. Понятійне і візуальне мислення на практиці знаходяться в постійній взаємодії. Вони, доповнюючи один одного, розкривають різні сторони досліджуваного поняття, процесу чи явища. Словесно-логічне мислення дає нам більш точне і узагальнене віддзеркалення дійсності, але це відображення абстрактно. У свою чергу, візуальне мислення допомагає організувати образи, робить їх цілісними, узагальненими, повними.

Візуалізація навчальної інформації дозволяє вирішити цілий ряд педагогічних завдань: забезпечення інтенсифікації навчання, активізації навчальної та пізнавальної діяльності, формування і розвиток критичного і візуального мислення, зорового сприйняття, образного представлення знань і навчальних дій, передачі знань та розпізнавання образів, підвищення візуальної грамотності та візуальної культури.

*Кузьомко В. М., канд. екон. наук, доц.
кафедри економіки підприємств*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БІЗНЕСУ»

Сучасні умови господарювання висувають в якості одного з головних завдань забезпечення високого рівня захищеності підприємств від впливу зовнішніх і внутрішніх загроз. Відповідно

зростає потреба у підготовці висококваліфікованих фахівців, які б володіли комплексом науково-методичних знань та аналітико-розрахункових і управлінських навичок в сфері забезпечення економічної безпеки бізнесу.

На формування таких знань і вмінь спрямована навчальна дисципліна «Економічна безпека бізнесу», яка викладається на магістерській програмі «Менеджмент підприємницької діяльності».

Відображаючи сучасні тенденції трансформації освітньої діяльності, під час вивчення програмного матеріалу дисципліни ставиться за мету не лише прищепити студентам комплекс необхідних знань і практичних вмінь, але й сформувати відповідний рівень їх компетентності.

Поняття «компетентність» містить у собі, крім суто професійних знань, умінь і навичок, (також) такі якості, як ініціатива, співробітництво, здатність працювати в групі, комунікативні здатності, уміння вчитися, оцінювати, логічно мислити, відбирати й використовувати інформацію [1, с. 237].

Головними критеріями набуття таких компетенцій, як показують результати проведених досліджень [2], є успішність в навчальній діяльності та особистісний розвиток кожного студента.

Виходячи з цього, при викладанні дисципліни гнучко поєднуються традиційні та інноваційні підходи до навчально-пізнавальної діяльності студентів, що дозволяє сформувати передумови для глибшого засвоєння необхідних знань, активізувати систематичну самостійну роботу студентів, посилити практичну складову одержуваних ними знань.

Теоретичний матеріал з дисципліни викладається у форматі проблемних-лекцій із застосуванням мультимедійних технологій, що дає змогу підвищити наочність матеріалу, сконцентрувати увагу студентів на найбільш ключових проблемних аспектах дисципліни і, головне, перетворити пасивне засвоєння знань на активний процес набуття студентами необхідних знань, вмінь і навичок під керівництвом викладача.

Для посилення самостійної роботи студентів створено дистанційний курс «Економічна безпека бізнесу», інтегрований в середовище WebCT, використання якого паралельно з основним курсом дає можливість студенту навчатися в індивідуальному режимі.

Формуванню сучасних практичних навичок у сфері забезпечення економічної безпеки бізнесу підпорядковано виконання студентами індивідуальних розрахункових письмових завдань на основі інформації підприємств, які є об'єктами виконання магістерських дипломних робіт.

Крім того, під час проведення практичних занять поряд з розв'язком традиційних задач, широко використовуються аналіз кейсів, робота в малих групах, що дозволяє сформувати вміння обґрунтовувати і відстоювати власну точку зору на вирішення ключових проблем безпеки бізнесу.

Література

1. Педагогика: Большая современная энциклопедия / Сост. Е.С. Рапацевич. — Мн.: Современное слово, 2005. — 720 с.

2. Дибкова Л.М. Самооцінка як фактор формування компетентності особистості // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: Зб. наук. праць. — Вип. 30. — К.: Вид. центр КНЛУ, 2006. — С. 124—131.

*Котенок Д. М., канд. екон. наук, доц. кафедри
макроекономіки та державного управління*

ІНСТРУМЕНТИ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ: ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ

Особливість сучасного етапу суспільних трансформацій полягає у об'єктивній потребі підвищення якості вітчизняної освіти, що передбачає одночасну реалізацію двох різновекторних процесів. Перший, спрямований назовні — це активна участь у Болонському процесі: удосконалення сучасних програм, наповнення їх якісно новим змістом, забезпечення визнання університетського диплому у світі. Другий — внутрішній — пов'язаний зі зміною парадигми навчання: переходом від об'єктно-суб'єктної до суб'єктно-суб'єктної системи навчання.

Перші етапи зовнішньої та внутрішньої трансформації системи освіти вже здійснено. Прийнято та реалізовано основні положення Болонської конвенції, впроваджено компетентнісний підхід та створено можливості для самостійного формування студентом комплексу дисциплін, що вивчаються.

Перехід до суб'єктно-суб'єктної системи навчання визначає, як відомо, необхідність у формуванні між викладачем та студентом партнерських відносин, за яких забезпечується розвиток творчого потенціалу останнього. Це передбачає перерозподіл часу практичного заняття від репродуктивної до творчої складової, що, в свою чергу, породжує певну дилему: не всі студенти готові до творчої співпраці, а викладачу необхід-